

Eduard Soler: "Els turcs han votat un govern fort, però obligat al diàleg"

L'investigador del CIDOB expert en Turquia diu que "el discurs de la por o, en positiu, l'afany d'estabilitat" han canviat les preferències dels electors

GERARD DE JOSEP BARCELONA | ACTUALITZADA EL 02/11/2015 11:33

Eduard Soler Lecha és coordinador de recerca del Cidob i expert en Turquia. / FERRAN FORNÉ

Quines són les claus de la [majoria absoluta \(http://www.ara.cat/mon/urnes-Turquia-avalen-dura-dErdogan_0_1460254021.html\)](http://www.ara.cat/mon/urnes-Turquia-avalen-dura-dErdogan_0_1460254021.html) de l'islamista AKP, el partit d'Erdogan?

El que ha passat aquests mesos és que les preferències dels electors han canviat. El discurs de la por o, en positiu, l'afany d'estabilitat ha fet canviar les preferències de molts ciutadans turcs. Es resumeix en dues notícies: l'alta participació i la capitalització de vots per part de l'AKP. Aquest diumenge s'ha vist una societat mobilitzada amb voluntat d'exercir els seus drets polítics, i l'AKP ha sumat més de quatre milions i mig de vots als que

va aconseguir en les últimes eleccions. De fet, ha superat els resultats d'Erdogan a les presidencials. Molta gent ha preferit un govern sòlid i amb majoria, encara que no fos la seva primera opció.

D'on ha vingut aquest suport?

Els vots han vingut de partits més petits de to conservador i religiós, i un nombre menor ha vingut de vots que en anteriors ocasions havien estat nuls i que aquesta vegada, no per canvi de preferències, sinó per simplificació de les paperetes a nivell tècnic, han anat a parar al partit, i també és increïble com ha aconseguit atreure gent dels dos extrems de l'arc polític. Tant de la dreta nacionalista MHP, que és clarament el gran derrotat i que ha perdut els votants que, a l'hora d'optar per una Turquia forta han preferit donar el govern amb majoria a Erdogan que arriscar-se a unes negociacions amb resultats incerts, com de l'esquerra del partit prokurd, HDP. Hi ha províncies de majoria kurda que han dit "això se n'està anant de mare", i que han pensat que un govern en solitari de l'AKP potser seria millor per sortir-se de tot plegat.

Quina és la valoració global d'aquest panorama?

Ara el govern té una majoria parlamentària còmoda per governar. Queda lluny de la xifra dels 330 escons que necessita per canviar la Constitució en solitari, però no es pot descartar que es dugui a terme si l'AKP és capaç d'aconseguir aliats. És un excel·lent resultat per a Erdogan. És una gran derrota per a l'MHP i és una derrota moderada de l'HDP, que s'han deixat pel camí un milió de vots i poden estar contents de ser al Parlament. Ara bé, que siguin a la cambra és una bona notícia per al país. Si una part tan important de la població de Turquia, com és la comunitat kurda, no hi tingués representació, això podria causar inestabilitat.

Erdogan podrà tirar endavant el seu projecte de canviar la Constitució per aconseguir més poder?

No ho descartarà com a projecte de legislatura, però no serà el primer que farà. Amb aquest govern lleial, Erdogan consolidarà la seva posició de lideratge i acumularà poder per la pràctica, de manera que sigui més fàcil argumentar llavors que el canvi constitucional no és altra cosa que posar en paper allò que ja s'està fent.

Trobarà aliats entre els altres partits?

No cal que siguin partits en bloc. N'hi ha prou que siguin diputats trànsfugues. Per exemple, de l'MHP. Hi ha molt descontentament amb el lideratge del partit, perquè el que molts volien era tocar poder, i aquesta en pot ser una conseqüència. És possible que hi hagi moviments en aquest sentit. L'altra possibilitat és un gran pacte d'Estat amb el centreesquerra del Partit Republicà del Poble (CHP). A curt termini és poc probable, però no es pot descartar. També hi ha els kurds. S'havia parlat d'un canvi de pau, per poders, però ara la desconfiança és molt alta. Mentre Demirtas continui sent líder del partit kurd, la seva política serà de confrontació amb Erdogan. Així és com ell vol afirmar la seva autoritat política.

Com pot afectar aquesta victòria al conflicte kurd?

Aquest no és el pitjor dels resultats. N'hi ha dos que haurien estat pitjor: el primer si l'AKP depengués de l'MHP per formar govern. Llavors seria molt més difícil el procés de pau amb els kurds, ja que era una línia vermella de l'MHP. L'altre resultat catastròfic hauria estat que l'HDP no entrés al Parlament. Segurament s'haurien disparat els episodis de [violència](http://www.ara.cat/mon/Eleccions-lamenaca-armes_0_1460254019.html) (http://www.ara.cat/mon/Eleccions-lamenaca-armes_0_1460254019.html). Per tot això, no estem en el pitjor dels escenaris, però s'han fet passos enrere. Ara caldrà restablir la confiança i buscar el moment oportú. A Erdogan li interessa la pau.

Alguns observadors denunciaven [fraud electoral](#)

[\(\[http://www.ara.cat/mon/Cacadors-trampes-urnes-contra-tupinada_0_1459054254.html\]\(http://www.ara.cat/mon/Cacadors-trampes-urnes-contra-tupinada_0_1459054254.html\)\)](http://www.ara.cat/mon/Cacadors-trampes-urnes-contra-tupinada_0_1459054254.html), però el líder kurd ha acceptat el resultat.

[D'irregularitats](http://www.ara.cat/mon/als-observadors-convidats-pro-kurd-supervisar_0_1459654227.html) (http://www.ara.cat/mon/als-observadors-convidats-pro-kurd-supervisar_0_1459654227.html) segur que n'hi ha hagut, però no expliquen el resultat. No ha estat una lògica de frau massiu. El missatge dels turcs és el que és, i evidentment el govern hauria de prendre mesures perquè si la victòria no s'explica amb el frau, l'ombra de dubte li és contraproductiva.

La campanya ha estat marcada per la [guerra bruta](#)

[\(\[http://www.ara.cat/mon/Turquia-vota-lombra-guerra-bruta_0_1459054270.html\]\(http://www.ara.cat/mon/Turquia-vota-lombra-guerra-bruta_0_1459054270.html\)\)](http://www.ara.cat/mon/Turquia-vota-lombra-guerra-bruta_0_1459054270.html). Quin paper ha tingut en la victòria?

No han sigut unes eleccions que s'hagin desenvolupat en un [clima de normalitat](http://www.ara.cat/mon/dolor-exacerba-tensio-Turquia_0_1447655275.html) (http://www.ara.cat/mon/dolor-exacerba-tensio-Turquia_0_1447655275.html). L'HDP ha disminuït els actes de campanya. La presència de veus progovernamentals a la televisió pública ha estat molt superior a les de l'oposició, i també la publicitat pels carrers d'Istanbul.

L'AKP partia amb un avantatge important i l'HDP amb un desavantatge notori, però aquests elements no ens haurien amagar que hi ha uns canvis de preferència. Els turcs han votat un govern fort, però no prou per canviar la Constitució, i per tant, obligat a establir diàleg.

Farà canviar el paper internacional de Turquia?

En principi permet a Turquia actuar de forma més ràpida i assertiva; imposarà les seves prioritats i posicions i serà un actor a tenir en compte en relació amb la [guerra de Síria \(http://www.ara.cat/mon/negociacio-internacional-Siria-actors-interessos_0_1457854362.html\)](http://www.ara.cat/mon/negociacio-internacional-Siria-actors-interessos_0_1457854362.html). De fet, molts grups rebels ja han emès felicitacions pel resultat, perquè veuen en Turquia un actor de referència que ha fet molta campanya contra Baixar Al-Assad. També canviarà el seu paper respecte a la Unió Europea: no tant a l'hora de revitalitzar les negociacions per l'entrada del país a la comunitat com per fer que la UE accepti que Turquia és imprescindible i Erdogan, un líder europeu. Crec que veurem gestos a la recerca de legitimitat europea, en els propers mesos.

I en la [crisi dels refugiats \(http://www.ara.cat/mon/refugiats-monedacanvi-Turquia_0_1444055623.html\)](http://www.ara.cat/mon/refugiats-monedacanvi-Turquia_0_1444055623.html)?

Abans de les eleccions, els refugiats sirians estaven preocupats perquè l'CHP tenia una posició totalment diferent de la d'Erdogan, més oberta a dialogar amb Al-Assad. Turquia és el país que els ha tractat millor i tenien por que això canviés, però no ho ha fet. Continuarem veient una política d'acollida i una conversa d'igual a igual amb la UE per tal que el continent assumeixi part de la càrrega.